

**ARBETSLIVS- OCH  
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS  
BETÄNKANDE 4/2012 rd**

**Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av konventionen om arbete till sjöss från 2006 samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen**

**INLEDNING**

***Remiss***

Riksdagen remitterade den 11 september 2012 regeringens proposition om godkännande av konventionen om arbete till sjöss från 2006 samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen (RP 80/2012 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

***Sakkunniga***

Utskottet har hört

- regeringsråd Liisa Heinonen, arbets- och näringsministeriet

- regeringssekreterare Tuula Andersin, social- och hälsovårdsministeriet
- ordförande Simo Zitting, Finlands Sjömans-Union FS-U rf
- ombudsman Sami Uolamo, Finlands Maskinbefälsförbund rf
- vice verksamhetsledare Risto Blomquist, Finlands Skeppsbefälsförbund rf
- expert Kimo Kostainen, Rederierna i Finland rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- kommunikationsministeriet
- Sjömansservicebyrån.

**PROPOSITIONEN**

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner Internationella arbetsorganisationens konvention om arbete till sjöss från 2006 till den del som konventionen hör till Finlands behörighet. Samtidigt föreläggs riksdagen en lag om sättande i kraft av de bestämmelser i 2006 års konvention som hör till området för lagstiftningen.

Konventionen reviderar 37 av Internationella arbetsorganisationens tidigare konventioner. Av dessa har Finland ratificerat 22. Samtidigt förny-

as 31 rekommendationer av Internationella arbetsorganisationen som gäller arbete till sjöss.

Konventionen innehåller bestämmelser om minimikraven för arbete inom sjöfartsbranschen. Den gäller bl.a. villkoren för anställningsavtal inom sjöfarten, inkvartering och rekreationsmöjligheter, mat och förplägnad, hälsovård och social trygghet samt tillsyn över konventionen och dess genomförande.

Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i 2006 års sjöarbetskonvention som hör till om-

rådet för lagstiftningen avses träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning av

statsrådet samtidigt som konventionen träder i kraft för Finlands del.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Motivering*

#### **Sjöarbetskonventionens betydelse**

Mer än 1,2 miljoner personer runt om i världen arbetar inom sjöfartsnäringen. Dess andel av handeln är ca 90 %. I Finland får i runt tal 100 000 personer direkt eller indirekt sin försörjning från sjöfarten.

I sjöarbetskonventionen, som Internationella arbetsorganisationen ILO antog 2006, finns samlat bestämmelser om sjömäns arbete, arbetsförhållanden och sociala trygghet samt om genomförande av konventionen och tillsyn över den. Den lägger fast minimikraven för arbete inom sjöfartsnäringen. Den tillämpas i regel på alla sjömän och alla fartyg som används i kommersiell verksamhet.

Syftet med konventionen är att inom sjöfartsområdet säkerställa jämlika verksamhetsvillkor och konkurrensförutsättningar och att förhindra global exploatering av arbetskraft. Därför ska flaggstaterna skapa ett tillsynssystem som grundar sig på inspektioner och certifikat, där fartyg i internationell trafik beviljas ett sjöarbetscertifikat som bevis på att arbets- och levnadsförhållandena på fartyget uppfyller kraven i konventionen. Till certifikatet ska fogas en förklaring om iakttagande av arbetsvillkor till sjöss. I förklaringen ingår en förteckning över de nationella bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i konventionen och där redaren förbinder sig att förlöpa iaktta dem.

#### **Förutsättningar för att ratificera konventionen**

Efter att sjöarbetskonventionen antogs 2006 har mycket gjorts för att uppgradera EU:s och vår egen lagstiftning till nivån i konventionen.

För att Finland ska kunna ratificera konventionen har ändring gjorts bl.a. i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011), sjöarbetstidslagen (296/1976), semesterlagen för sjömän (433/1984), lagen om läkarundersökning av fartygspersonal (1171/2010), lagen om fartygspersonalens arbets- och boendemiljö samt mathållningen ombord på fartyg (395/2012), lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg (1686/2009), lagen om fartygspersonal och säkerhetsorganisation för fartyg (1687/2009) och lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995).

I lagen om sjöarbetsavtal ändrades bl.a. bestämmelserna om sjömäns arbete, rätt till hemresa och sjukvård. Den lagens bestämmelser om exempelvis skriftligt avtal och rätt till sjukvård och hemresa utsträcktes till att även gälla dem som arbetar utan arbetsavtal ombord på fartyg. Dessutom ändrades i sjöarbetstidslagen bestämmelserna om hållande i övertidsarbete och minimilotider och i semesterlagen för sjömän bestämmelserna om semesterrett och semesterersättning. Också bestämmelserna om sjömäns boendemiljö och mathållning har setts över. Bestämmelser om beviljande av sjöarbetscertifikat och förklaring om iakttagande av arbetsvillkor till sjöss skrevs in bl.a. i lagarna om fartygssäkerhet.

EU håller fortfarande på att ta fram förslag till en del direktiv som ska samordna och effektivisera tillsynen över konventionen inom EU. Också hos oss pågår beredningen av vissa justeringar av lagstiftningen som anknyter till genomförandet av konventionen och som enligt planerna ska göras innan konventionen träder i kraft för Finlands del.

Tillsynen och arbetarskyddsinspektionerna ökar som en konsekvens av konventionen. Vissa fartyg måste enligt konventionen inspekteras vart tredje år och det kräver fler arbetarskydds-

inspektioner. Ambitionen är man stegvis ska hinna göra de arbetarskyddsinspektioner ombord på fartyg som krävs för sjöarbetscertifikat innan sjöarbetskonventionen träder i kraft internationellt.

#### **Ikraftträdande**

Konventionen träder i kraft internationellt 12 månader efter den dag då ratificeringar från minst 30 av ILO:s medlemsstater som tillsammans svarar för minst 33 % av världstonnage har registrerats. Villkoret uppfylldes den 20 augusti 2012 och därmed träder konventionen i kraft internationellt den 20 augusti 2013. De länder som ratificerat konventionen beräknas ha handelsflottor som täcker in ca 60 % av världens handelsflotta.

Utskottet ser till sin glädje att ratificeringen av sjöarbetskonventionen framskridit raskt globalt och att konventionen genast från start omfattar merparten av världstonnage.

Finland bör ratificera konventionen med det snaraste. Det stärker nämligen den finländska handelsflottans konkurrenskraft när fartygen tack vare sjöarbetscertifikatet och förklaringen om iakttagande av arbetsvillkor till sjöss kan undvika tidskrävande hamnstatsinspektioner. Konventionen träder i kraft för Finlands del ett år efter att Finlands ratifikation har registrerats hos ILO:s generaldirektör.

#### ***Utskottets förslag till beslut***

Riksdagen

*godkänner konventionen till den del den hör till Finlands behörighet,*

*godkänner att Finland avger det meddelande som avses i propositionen och*

*godkänner lagförslaget utan ändringar.*

Helsingfors den 28 september 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tarja Filatov /sd  
vordf. Anne-Mari Virolainen /saml  
medl. Markku Eestilä /saml  
Sanni Grahn-Laasonen /saml  
Anna Kontula /vänst  
Jari Lindström /saf  
Lea Mäkipää /saf  
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd

Elisabeth Nauclér /sv  
Annika Saarikko /cent  
Kristiina Salonen /sd  
Mikko Savola /cent  
Eero Suutari /saml  
Katja Taimela /sd  
Jani Toivola /gröna  
Maria Tolppanen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.